

ایجاد بانک مشترک ایران

و عمان در دست بررسی است

بانک مرکزی در حال بررسی امکان ایجاد بانک و توسعه فعالیت‌های پولی مشترک با عمان است که می‌تواند زمینه‌ساز تبادلات پولی مستقیم شود.

رئیس کل بانک مرکزی در جریان سفر به عمان اظهار کرد: روند تجارت بین ایران و عمان به حوزه پولی و بانکی گره خورده است، برای همکاری‌های پولی و بانکی باید سازوکارهای تجاری را نیز بررسی کنیم.

محمدرضا فرزین با ابراز اینکه «چالش‌هایی برای تِجار ایرانی و همچنین بانک مر کزی در عمان وجود دارد که در حال بررسی و حل آنها هستیم»، گفت: یکی از مسائل بحث خط کشیتیرانی خوب در این توافقات خوبی در زمینه انجام شد. خط کشیتیرانی از بندر چابهار به عمان راه‌اندازی شده است که گام مؤثری برای تسهیل تجارت و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل خواهد بود.

او افزود: در مذاکراتی که انجام شده است، طرفین برای اختصاص فضایی ویژه مانند بندر اختصاصی جهت فعالیت‌های تجاری ایران به توافق اولیه رسیدند.

فرزین با بیان اینکه یکی از موانع جدی فعالیت تِجار ایرانی در عمان مشکلات تسویه مالی اعلام کرد: قرار است با حضور تِجار ایرانی و عمانی در جلسه‌ای مشترک، راهکار عملی برای این موضوع پیدا شود. رئیس کل بانک مرکزی در ادامه گفت: ما همچنین با طرف عمانی در حال بررسی امکان ایجادبانک و توسعه فعالیت‌های پولی مشترک هستیم که می‌تواند زمینه‌ساز تسویه مالی آسان‌تر و تبادلات پولی مستقیم شود و مذاکرات خوبی هم در این باره داشته‌ایم. رئیس کل بانک مرکزی با یادآوری اینکه موضوع دیگر انتقال پول است، اضافه کرد: برای رفع این موضوع به دنبال این هستیم تا تسویه مالی را به برخی کشورها داشته‌یم، کارت گردشگری تعریف کنیم تا عملی‌ها در ایران با بانکس بتوانند به راحتی پول جابه‌جا کنند. وی افزود: به‌طور کلی بر تمام موضوعات پولی و بانکی مروری داشتیم و به این توافق رسیدیم که هم عملیات تسویه و هم عملیات انتقال باید تسهیل شود.

فرزین در پایان گفت: این‌س مذاکرات مثبت، اقداماتی که توافق شد یا در دستور کار قرار گرفت، به دلیل حضور رئیس‌جمهور در عمان بود؛ وقتی روابط سیاسی خوبی برقرار می‌شود، طبیعتاً بر بهبود روابط اقتصادی و پولی _بانکی نیز تأثیرگذار است. حضور آقای رئیس‌جمهور و تأکیدات ایشان و همچنین صحبت‌هایی که با سلطان عمان داشتند، قاعداً کمک‌کننده ما در مسیر گشایش‌های پولی و بانکی خواهد بود.

■ ■ ■

افت ۴ هزار واحدی شاخص بورس

شاخص بورس در جریان معاملات دیروز بازار سرمایه، بیش از ۴ هزار واحدی روبه‌رو شد.

در جریان دالوستدهای دیروز بازار سرمایه، بیش از ۲۶ میلیارد و ۶۹ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش بالغ بر ۱۲ هزار میلیارد تومان در بیش از ۵۸۴ هزار نوبت مورد دالوست قرار گرفت و شاخص بورس با افت ۴ هزار و ۸۵۶ واحدی در ارتفاع ۳ میلیون و ۱۲۹ هزار و ۴۰۳ واحد قرار گرفت.

بیشترین اثر منفی بر دماسنج بازار سهام در روز گذشته به نام نمادهای معاملاتی فولاد، فارس و وپاسار شد و در مقابل نمادهای وبملت، رمینا و شیراز با رشد خود مانع افت بیشتر نماکر بازار سهام شدند. بر اساس این گزارش، در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۹ میلیارد و ۶۴۲ میلیون ورقه به ارزش ۱۴۶ هزار و ۸۴۴ میلیارد تومان در ۲۵۷ هزار نوبت، شاخص فرابورس (آیفکس) ۱۰۹ واحد رشد کرد و در ارتفاع ۲۷ هزار و ۶۴۶ واحد قرار گرفت. در این بازار هم بیشترین اثر منفی بر شاخص فرابورس به نام نمادهای معاملاتی نیشکر، ساوه و خاور شد و در مقابل نمادهای معاملاتی ومینا، سامان و آریان بیشترین اثر مثبت را بر این شاخص به نام خود ثبت کردند. افزون بر این در جریان معاملات دیروز بازار سرمایه، از ۲۵۳ نماد معاملاتی فعال در بورس، ۵۴ درصد معادل ۱۸۳ نماد معاملاتی مثبت و ۴۸ درصد معادل ۱۷۰ نماد منفی بودند. در فرابورس نیز از ۳۹۰ نماد فعال در این بازار، ۵۲ درصد معادل ۲۰۱ نماد معاملاتی مثبت و ۲۸ درصد معادل ۱۸۹ نماد منفی بودند. همچنین در پایان معاملات دیروز ۲۲ درصد معادل ۷۶ نماد معاملاتی در بورس با صف خرید و ۶ درصد معادل ۲۰ نماد با صف فروش مواجه شدند. در فرابورس هم ۲۹درصد معادل ۱۱۵ نماد با صف خرید و ۱۸ درصد معادل ۶۹ نماد با صف فروش به کار خود پایان دادند. ضمن اینکه در پایان معاملات شاخص‌های خرید نیز هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان در برابر ۸۸۹ میلیارد تومانی بود که در صف فروش بودند. علاوه بر این ۱۱۴ میلیارد تومان پول حقیقی نیز از بازار سهام خارج شد و صندوق‌های درآمد ثابت نیز با ورود ۳۱۱ میلیارد تومانی نقدینگی مواجه بودند.

■ ■ ■

تصمیمات جدید کمیته ارزی صمت

برای تسهیل واردات مواداولیه

مشاور وزیر صمت گفت: بازار گلسان دارای صلاحیت می‌توانند با در خواست هر واحد تولیدی نسبت به واردات مواد اولیه و تجهیزات با استفاده از سهمیه ارزی همان واحد تولیدی اقدام کنند.

گلنژ: نصرت‌اللهی، مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت و عضو کمیته ارزی وزارت صمت، با اشاره به اینکه تصمیم امروز (روز گذشته) به‌منظور ایجاد مشوق برای واحدهای تولیدی دارای صادرات اتخاذ شده، اظهار کرد: تسریع و تسهیل واردات مواد اولیه توسط تولیدکنندگان و سرعت یافتن جریان تولید با سادسازی فرآیند کنونی، مزیت اصلی این تصمیم است. وی دیگر تصمیم مهم جلسه دیروز این کمیته را استفاده از توانایی‌های بازرگانان برای تأمین مواد اولیه و راداتی عنوان کرد و افزود: مقرر شد با ایجاد سازوکار سامانه‌ای، بازار گلسان دارای صلاحیت با درخواست هر واحد تولیدی نسبت به واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز با استفاده از سهمیه ارزی همان واحد تولیدی اقدام کنند.

عضو کمیته ارزی وزارت صمت، با بیان اینکه با این تصمیم امکان استفاده از توانایی و نقدینگی بازرگانان فراهم می‌شود، تأکید کرد: در این حالت تعهد ثبت آمار تولید پس از تحویل کالای وارد شده به واحد تولیدی، برای آن واحد ایجاد می‌شود.

بیش از ۶۰ درصد حقوق ماهانه خانوارهای کارگری صرف پرداخت اجاره‌بها می‌شود

تبعات ناترازی مسکن

تشدید بحران شده است. همچنین سیاست‌های کنترلی دولت، از جمله تعیین سقف ۲۵ درصدی برای افزایش اجاره‌بها نتوانسته مانع رشد افسار گسیخته اجاره شود و برخی موجران با دور زدن این سیاست‌ها، نرخ‌های بسیار بالاتری را اعمال کرده‌اند.

■ ناکارآمدی تسهیلات اجاره مسکن

در کنار این مشکلات، حمایت‌های دولتی نیز نتوانسته کمکی به مستأجران کند. برنامه‌های تسهیلات بانکی که با هدف کاهش فشار بر مستأجران ارائه شده، در عمل فاقد تأثیرگذاری بوده‌اند. از یک‌سو، میزان تسهیلات ارائه‌شده با هزینه‌های واقعی اجاره هماهنگ نیست و فاصله‌ای فاحش با نرخ رشد اجاره‌بها دارد. از سوی دیگر، اقساط بالای این وام‌ها و شرایط دشوار دریافت آنها، موجب شده است بسیاری از خانوارهای کم‌درآمد توانایی بهره‌مندی از این تسهیلات را نداشته باشند. در نتیجه، مستأجران همچنان با افزایش هزینه‌ها و کاهش قدرت خرید مواجهند.

با توجه به تصمیمات جدید دولت در حوزه مسکن، سیاست افزایش درصد ثابت برای اجاره‌بها کنار گذاشته شده و تعیین سقف افزایش به شورای مسکن استان‌ها واگذار شده است. این تغییر سیاست می‌تواند به واقعی‌تر شدن قیمت‌ها در هر منطقه کمک کند، زیرا عوامل مؤثر بر بازار مسکن در هر استان متفاوت است. در نتیجه، تصمیم‌گیری درباره افزایش اجاره‌بها بر اساس شرایط اقتصادی، نرخ تورم منطقه‌ای و عرضه و تقاضای واحدهای مسکونی صورت خواهد گرفت. اگرچه دولت تعیین درصد سراسری افزایش اجاره‌بها را کنار گذاشته اما در بسیاری از مناطق، عدد ۲۵ درصد همچنان ممکن است مبنای افزایش اجاره‌بها قرار گیرد. در چنین شرایطی، آگاهی از نحوه محاسبه اجاره‌بها و فرمول‌های رایج در بازار بر مستأجران کمک می‌کند تا با شفافیت بیشتری وارد مذاکره یا تمديد قرار داد شوند.

■ پیش‌بینی وضعیت گرانی اجاره در سال ۱۴۰۴

اجاره‌نامه‌ها معمولاً در ۳ قالب رایج منعقد می‌شوند:

اجرای سیاست‌های مکمل مانند تخصیص پارهانه مسکن به دهک‌های پایین، کنترل بازار اجاره، اخذ مالیات از خانه‌های خالی و اصلاح تسهیلات بانکی می‌تواند به بهبود وضعیت بازار کمک کند.

در نهایت، با توجه به شکاف فزاینده میان درآمد و هزینه‌های اجاره، لازم است سیاست‌گذاران اقتصادی با درک واقعیت‌های معیشتی، تصمیمات مؤثری اتخاذ کنند. تنها از طریق اصلاح ساختار حمایتی و تنظیم سیاست‌های مسکن، می‌توان مسیر حل بحران اجاره را هموار کرد و از گسترش مشکلات اجتماعی ناشی از این بحران جلوگیری کرد. بازار اجاره‌بها در ایران طی سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های اساسی زندگی شهری تبدیل شده است. با افزایش مداوم نرخ اجاره و عدم تناسب آن با درآمد خانوارها، مستأجران، به‌ویژه در دهک‌های پایین درآمدی، با فشار مالی قابل توجهی مواجه شده‌اند. این روند نه تنها موجب کاهش سطح رفاه اجتماعی شده، بلکه امکان برنامه‌ریزی بلندمدت برای تأمین مسکن پایدار را نیز از بخش بزرگی از جامعه سلب کرده است. در این میان، سیاست‌های کنترلی و تسهیلات حمایتی دولت نیز نتوانسته‌اند پاسخگوی نیازهای واقعی بازار باشند و همین امر موجب شده است معضل اجاره‌بها به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های اقتصادی کشور تبدیل شود. در نتیجه حل بحران اجاره‌بها نیازمند رویکردی جامع و واقع‌بینانه است که نه تنها از طریق سیاست‌های کنترلی، بلکه با اصلاح ساختارهای حمایتی و افزایش عرضه واحدهای استیجاری تحقق می‌یابد. عدم هماهنگی میان درآمد خانوارها و هزینه‌های مسکن، اگر مورد توجه سیاست‌گذاران قرار نگیرد، می‌تواند تبعات گسترده‌ای برای ثبات اقتصادی و اجتماعی کشور به همراه داشته باشد.

در نهایت، ایجاد تعادل میان قدرت خرید مستأجران و نرخ اجاره‌بها، اجرای سیاست‌های مالیاتی بر املاک خالی، و بازبینی تسهیلات بانکی می‌تواند به کاهش فشار بر مستأجران و پایداری بازار مسکن کمک کند. بدون چنین اقداماتی، شکاف میان هزینه‌های زندگی و درآمد اقشار آسیب‌پذیر همچنان رو به افزایش خواهد بود و فرصت خانه‌دار شدن برای بسیاری از مردم به رؤیایی دست‌نیافتنی تبدیل می‌شود.

تغییرات ساختاری بازار کار

جمعیت شاغلان کشور در سال ۱۴۰۳ به ۲۴ میلیون و ۷۸۸ هزار نفر رسید که افزایش ۲۹۸ هزار نفری نسبت به سال قبل از آن را نشان می‌دهد

۹درصد بود و در سال ۱۴۰۲ این رقم به ۸٫۱ درصد کاهش یافت. یکی از اقدامات اساسی دولت سیزدهم، احیای بیش از ۷۰۰۰ واحد صنعتی و تولیدی راکد بوده است. این اقدام منجر به بازگشت هزاران نیروی کار به خطوط تولید شد و ظرفیت اقتصادی کشور را افزایش داد. با راه‌اندازی درگاه ملی مجوزها، روند صدور مجوزهای کسبوکار تسهیل شده و موانع اداری کاهش یافته‌اند. حذف امضاهای طلایی، کاهش بروکراسی و تسریع فرایندهای ثبت کسبوکار، موجب افزایش تعداد کسبوکارهای نوپا شده است.

افزایش اشتغال در بخش مشاغل خانگی نیز یکی دیگر از نتایج سیاست‌های دولت سیزدهم بوده است. طبق آمارهای رسمی، تعداد فرصت‌های شغلی در این حوزه تا پایان سال ۱۴۰۲ به بیش از ۴۲۶ هزار و ۹۶۶ مورد رسید که رشد ۵۶۰ درصدی نسبت به دولت قبل را نشان می‌دهد. این توسعه باعث افزایش توانمندسازی افراد و کاهش نرخ بیکاری در مناطق مختلف شده است. پرداخت بیش از ۱۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات اشتغال و تولید، موجب رشد صنایع مختلف، تقویت اقتصاد داخلی و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار شده است.

سامانه جست‌وجوی شغل به‌عنوان یکی از ابزارهای نظارتی وزارت کار، تأثیر زیادی بر ایجاد شفافیت در بازار کار و تسهیل فرایند کارپایی داشته است. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد در دولت سیزدهم نرخ بیکاری در ۱۹ استان به سطح ۲۵ درصد رسید و در ۲۵ استان نرخ بیکاری تک‌رقمی گزارش شد. تنها ۶ استان با نرخ‌های بالای بیکاری مواجه بودند. رئیس‌جمهور فقید در دستور ویزهای بررسی و اقدام فوری برای حل مشکلات اشتغال این مناطق را ضروری دانسته بود.

گروه اقتصادی: طبق اعلام بنگاه‌ها برخی مالکان قراردادهای رهن و اجاره در سال جاری را بر اساس تورم مطالبه می‌کنند، در حالی که سال گذشته طبق گزارش مرکز آمار، میزان افزایش اجاره بها ۴۰درصد بود. این موضوع نشان‌دهنده اثر تورم پیش از فصل اجاره است.

با توجه به اینکه سال ۱۴۰۳ بازار اجاره‌بها در ایران با افزایش بی‌سابقه‌ای مواجه شد و فشار اقتصادی شدیدی بر دهک‌های پایین جامعه وارد کرد، انتظار می‌رود امسال بازار اجاره تغییر قیمت چندانی نداشته باشد. گزارش‌های رسمی مرکز آمار ایران نشان می‌دهد میانگین تورم اجاره در سال ۱۴۰۳ به ۴۰٫۳ درصد رسید؛ رقمی که نشان‌دهنده افزایش فاصله میان سطح درآمد افراد و هزینه‌های ضروری زندگی، به‌ویژه تأمین مسکن است. این جهش قیمتی در حالی رخ داد که متوسط تاریخی تورم اجاره در کشور کمتر از ۱۵ درصد بوده است. با این حال، از سال ۱۳۹۶ به بعد افزایش مداوم قیمت مسکن و تورم عمومی، شرایط را برای مستأجران دشوارتر کرده است.

نسبت اجاره به درآمد یکی از شاخص‌های مهم بررسی بحران مسکن است. طبق تحلیل‌های اقتصادی، در سال ۱۴۰۳ بیش از ۶۰درصد حقوق ماهانه خانوارهای کارگری صرف پرداخت اجاره‌بها شد و این نسبت در برخی مناطق شهری، به‌ویژه تهران، حتی به ۸۰درصد نیز رسید. این وضعیت موجب شده بخش عمده‌ای از درآمد خانوارها صرف هزینه‌های مسکن شود، به گونه‌ای که امکان تأمین سایر نیازهای اساسی مانند آموزش، درمان و پس‌انداز به‌شدت کاهش یافته است.

افزایش قابل توجه هزینه‌های اجاره‌بها را می‌توان به چند عامل اصلی نسبت داد؛ نخست، کاهش عرضه واحدهای اجاره‌ای در بازار مسکن که ناشی از کاهش خریدهای سرمایه‌ای بوده و موجب محدود شدن تعداد خانه‌های قابل اجاره شده است. بسیاری از سرمایه‌گذاران به جای خرید ملک جهت اجاره، سرمایه خود را به بخش‌های دیگر منتقل کرده‌اند و همین مساله باعث کمبود واحدهای استیجاری شده است. از سوی دیگر، افزایش تقاضای اجاره به دلیل کاهش قدرت خرید خانوارها در بخش خرید ملک، موجب

گروه اقتصادی: دلایل بیکاری افراد ۱۵ سال و بیشتر در سال ۱۴۰۳ به ۷٫۶ درصد رسید که نسبت به سال قبل(۱۴۰۲) ۰٫۵ درصد کاهش داشته است. این کاهش نشان‌دهنده اثرگذاری سیاست‌های اشتغال‌زایی، رشد اقتصادی و تغییرات ساختاری در بازار کار است. در همین سال، ۴۱۰درصد از جمعیت در سن کار به‌عنوان نیروی فعال اقتصادی شناخته شده‌اند، یعنی یا مشغول کار یا در جست‌وجوی شغل بوده‌اند. سال ۱۴۰۳ نرخ مشارکت اقتصادی نسبت به سال ۱۴۰۲ کاهش ۰٫۳ درصدی داشت که می‌تواند ناشی از افزایش مدت زمان تحصیل، کاهش انگیزه برای ورود به بازار کار رسمی و تغییر الگوهای استخدام باشد.

همچنین جمعیت شاغلان کشور در سال ۱۴۰۳ به ۲۴ میلیون و ۷۸۸ هزار نفر رسید که افزایش ۲۹۸ هزار نفری نسبت به سال قبل آن را نشان می‌دهد. در مقابل، تعداد افراد غیرفعال اقتصادی شامل دانشجویان، خانه‌داران و بازنشستگان با رشد ۶۰۲ هزار نفری به ۳۸ میلیون و ۵۲۰ هزار نفر رسید. این تغییرات بیانگر تفاوت در روند ورود و خروج نیروی کار از بازار اشتغال به‌ویژه در شرایط اقتصادی فعلی است. بررسی ساختار اشتغال در بخش‌های اقتصادی نشان می‌دهد بخش خدمات با سهم ۵۲٫۷ درصد، بیشترین میزان اشتغال را به خود اختصاص داده است. پس از آن بخش صنعت با ۳۳٫۳ درصد و بخش کشاورزی با ۱۳٫۹ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. این روند نشان‌دهنده افزایش نقش بخش خدمات در جذب نیروی کار و کاهش وابستگی به بخش‌های سنتی مانند کشاورزی است.

بررسی نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ سال در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد ۳۰٫۱ درصد از فعالان این گروه همچنان بیکار بوده‌اند اما نسبت به سال قبل، ۱٫۱ درصد کاهش داشته است. در گروه سنی ۱۸ تا ۲۵ سال نیز نرخ بیکاری برابر با ۱۴٫۷ درصد بوده که کاهش ۰٫۵ درصدی نسبت به سال قبل را تجربه کرده است. این کاهش تا حدی ناشی از اجرای برنامه‌های مهارت‌آموزی، حمایت از کارآفرینی، توسعه مشاغل نوپا و تقویت جذب نیروی کار در صنایع خدماتی و تولیدی بوده است.

بررسی وضعیت اشتغال ناقص نشان می‌دهد ۷٫۶ درصد از شاغلان به دلایل اقتصادی کمتر از ۴۴ ساعت در هفته فعالیت داشته‌اند و آماده پذیرش کار بیشتر بوده‌اند. در مقابل ۳۸٫۵ درصد از نیروی کار بیش از ۴۹ ساعت در هفته مشغول به فعالیت بوده‌اند. این عدم تعادل می‌تواند نشان‌دهنده افزایش فشار کاری در برخی بخش‌ها، نیاز به تنظیم ساعات کاری و عدم توزیع مناسب فرصت‌های شغلی باشد.

دولت سیزدهم طی ۳ سال فعالیت خود، نرخ بیکاری را به زیر ۱۰ درصد رساند که بیانگر اجرای سیاست‌های مؤثر در حوزه اشتغال‌زایی و بهبود فضای کسبوکار بود. طبق گزارش مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به ترتیب ۹٫۲ و